



**פולה מוזס:**

**„ראיתי איך התחלנו מכלום ואיך הגענו למה שאנחנו!”**

ב-15 באפריל תשנ"ה הנהלת ידיעות אחרונות. העורך הוותיק, הד"ר הרצל רוזנבלום, פורש לגימלאות. לתפקיד העורך מתמנה מי שהיה עד עכשיו מרכז המערכת, דב יודקובסקי. שני מנהלים חדשים ייכנסו במשותף לתפקיד מנהל העיתון: עודד מוזס וארנון (נוני) מוזס. פורסם כי מינויים אלה הם חלקיים וצפויים מינויים נוספים. במועד מאוחר יותר.

ספק אם קהל קוראי העיתון יבחין בשנויים בעיתון. לפחות בהתחלה. אני שאלתי את הגברת פולה מוזס. אלמנתו של אחד מבעלי העיתון, נח מוזס המנוח. האם לפי דעתה יהיו שינויים. בגלל בעלי התפקידים החדשים. אני לא חושבת. אני גם לא רוצה לדבר על שינויים.

● **את מלווה את „ידיעות אחרונות” מ-1948. בשנישאת לנח מוזס, בוודאי ראית כבר שינויים. אולי תדברי על אלה.**

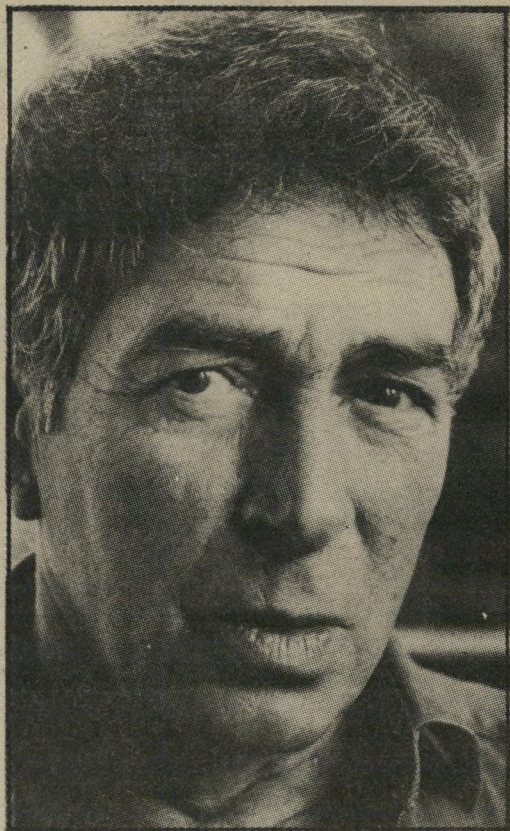
אני ראיתי איך התחלנו מכלום ואיך הגענו למה שאנחנו. כלומר ידיעות אחרונות עכשיו. אבל כמו שאמרתי לך, אני לא יכולה לדבר על שינויים, אם בכלל יהיו. אני לא ממש עובדת בעיתון. אני לא מגיעה לשם כל בוקר.

● **ובכל זאת, את מגיעה למערכת לעיתים קרובות. ולא סוד הוא שכל אחד ממאות עובדי העיתון רואה בך כבר שנים את האמא של „ידיעות אחרונות”.**

זה בגלל העובדה שאני רואה בכל אחד מהם בן מישפחה שלי, ואם מישפחה צריך עזרה או תמיכה, זה מייד נודע לי ואני פונה אליו. לא מחכה שהוא יפנה אליי, אם אני מצליחה לעזור, אני מאושרת. אבל תראי איך את מושכת אותי בלשון. את הרי יודעת שאני לא אוהבת פירסום ולא אוהבת להשווין, או אולי תוותר ואל תכתבי כלום.

● **אל תקחי ממני סקופ כזה. לא כל יום אני מראינת אנשים שלא אוהבים פירסום ולא רוצים להשווין. תני לי לשאול אותך עוד שאלה אחת: שתי בנותייך, תמי וגדוה, עובדות בעיתון. בנך, נוני, התמנה כאחד משני מנהליו. את רואה את נכדיך משייכים במיפעל המישפחתי?**

אני רק יכולה להגיד שהייתי מאוד רוצה שהם ימשיכו. מה יהיה — רק אלוהים יודע.



**יוסי שטרן:**

**„אני מחכה כבר 40 שנה שאליהו הנביא יבוא!”**

בין עשרות הגדות-הפסח המוצעות למכירה בימים אלה מצאתי אחת גדולה והדורה ומוזהבת. שמשכה את תש"י מת-ליבי. כשפתחתי אותה מצאתי בה, במקום תחריטי-עץ ישנים, אקוורלים של יוסי שטרן; ציור אחד של בת פרעה ומשה הקטן בתיבה; ציור אחד של חומת ירושלים כ" שלמרגלותיה נוסע אוטובוס; ציור אחד של בני ישראל בונים מירמידות; וציור אחד של עם ישראל. כולל חתיכות בלונדיות מסובות לליל הסדר. איזו מין הגדה היא זאת! שאלתי את יוסי שטרן.

כשהתחלתי לעבוד על ההגדה חשבתי על הרוד הצעיר היושב ליד שולחן הסדר ומת משיעמום.

החלטתי לעשות הגדה כמה שיותר פולקלוריסטית, ואולי אפילו עם קצת הומור, כדי שהחברה יתעוררו. הסתכלתי מה קורה בשפונה שלי לפני החג. ראיתי איך מגיעילים את הכלים, איך מנקים את הבתים, וצירתי את זה. גם את ארבעת הבנים נחרתי מתוך השכונה שלי, בירושלים. רצייתי שזו תהיה הגדה של כל העדות החיות בירושלים ושל כל הזמנים. ולכן את רואה גם את בת פרעה וגם את האוטובוס.

● **ראיתי שבהגדה שלך אליהו הנביא מגיע, שותה ואפילו מתמסמטל קצת לפני שהוא עולה שוב השמימה.**

נכון מאוד. אני מחכה לאליהו הנביא כבר 40 שנה. תמיד מבטיחים לי שהוא יגיע והוא אף פעם לא בא. אז החלטתי להביא אותו בעצמי.

● **האם לעשות הגדה של פסח זה חלום של כל צייר יהודי?**

אצלי זה לא היה חלום. ברוב הזמנות שאני מקבל אני קודם כל אומר שאני לא יכול לעשות את זה. כך היה גם עם ההגדה הזאת. אבל אחר-כך החלטתי בכל זאת לעשות אותה, כאות-תודה למישפחת בצנלסון-תמיר, שעל שולחנם אני מבלה את ליל-הסדר כבר 40 שנה. כל מה שאני יודע על פסח למדתי מהם. קודם מאביו של שמואל תמיר ומישפחתו, ואחר כך משמואל תמיר ומישפחתו. אני הרי גוי גמור, ורק בזכותם אני חוגג כל שנה את ליל-הסדר. ההגדה הזאת היא תודה, כשיצא הספר, הלכתי לכל אחד מבני-המישפחה ונתתי לו ספר במתנה.

● **יצאו כבר מאות ואולי אלפי הגרות של פסח. איזו מהן אתה אוהב במיוחד?**

אני לא מכיר מספיק. אני יודע שכל צייר המכבד את עצמו כבר עשה הגדה: נפתלי בזס עשה, יוסל ברגנר עשה, שמואל גת. בעצם כל החברים שלי כבר עשו הגרות, ורק אני התחמקתי כל הזמן. עכשיו פרעתי את החוב.

● **האם גם השנה אתה חוגג את ליל-הסדר עם מישפחת תמיר?**

השנה אני חוגג את הסדר ליד שולחנו של הרב הראשי להונגריה, שהומין אותי לביתו וקיבלתי את ההזמנה, וכמתנה הביא לו את הגדת הזהב של ירושלים שלי.



**תמרה לוי:**

**„יותר קל לפוצץ מטוס מלתקוף את וושינגטון!”**

בשבוע שעבר ראייתי במדור זה את מנכ"ל מישרד-התיירות, רפי פרבר, אשר דיבר על מכה קשה לתיירות האמריקאית לישראל ולאזור כולו. הוא דיבר על ביטולים של 70%-80%. השבוע פגשתי כאן את תמרה לוי, יהודיה אמריקאית בת 38, שתיכננה את חופשתה בארץ לפני חודשיים ולא חשבה לבטל אותה. כלל. האם שמעה שהמימשל האמריקאי מציע לאזרחי ארצות-הברית לא לנסוע השנה לאירופה ולמיזרח התיכון?

אני לא שמעתי שום עצות מפורשות כאלה. נכון שאחרי פיצוץ מטוס טי-ווי-איי בין רומא לאתונה, דיברו על זה יומיים בחדשות וכולם ראינו את כולם. אבל קשה לי מאוד להאמין שמיספר המבטלים הגיע ל-80%. כמו שאתם אומרים כאן.

● **ובכל זאת, בכלי-התיקשורת האמריקאים עניין הפיצוץ במטוס היה גדול מאוד. אולי אפילו גדול מהסיפור עם „אכילה לאורח”.**

קודם כל, היו הפעם ארבעה הרוגים וביניהם תינוקת. בשביל התיקשורת זה סיפור טוב ועסיסי. אבל נדמה לי שהעניין נופח בכוונה. כדי למשוך את תשומת ליבנו מניקארגואה. כולם אומנם מסכימים שקדאפי משוגע, אבל גם אצל משוגע סביר להניח שאם יתקיפו אותו במיפרץ סידרה, הוא ינסה לעשות מה שהוא יכול כדי לפגוע במדינה המתקיפה. וכולם בנינים שיותר קל לו לפוצץ מטוס אמריקאי מאשר לתקוף את וושינגטון.

● **כשנודע שאת נוסעת לאיורה, אנשים לא שאלו אם את מספחרת. לא ניסו להניא אותך, הפעם, מהטיול?**

כן, היו כל מיני הערות, אבל נדמה לי שרובן נאמרו בהומור. אמרו לי, למשל, חנסות ולמחוק את המיכטא האמריקאי שלי. אף אחד לא חשב שאני אשנה את התוכניות שלי ואתן להם לנצח.

● **מי זה להם?**

לממורי כל העולם. אלה שמתקיפים והורגים אזרחים באוויר.

● **ובאמת, את לא מספחרת?**

אני הייתי כאן כבר ארבע-חמש פעמים. כל פעם זה היה לפני מילחמה או אחרי מילחמה, או לפני איזה פעולת-טרור או אחריה. התרגלתי. אני חושבת שנקטתי אמצעי-הזהרות. לקחתי טיסת אל-על שלא עוצרת בשום ארץ בדרך.

● **אם התוכניות שלך היתה לנסוע לרומא, למשל, היית נוסעת גם, או מבטלת?**

לא הייתי מבטלת. שוב בגלל מה שאמרתי לך, שאני לא אתן לממורים לנצח. אבל אם הייתי נוסעת לרומא, הייתי חושבת איזו חברת-העופה לבחור.

● **ומה היית בוחרת?**

אני חושבת שהייתי בוחרת בסוויס-איייר, ששייכת לארץ שלא מתקוטט עם אף אחד.